

ресурс]. – Режим доступу: http://sfs.gov.ua/data/material/000/139/197201/Reg_608_2013_Reg_1352_2013.pdf

3. Удосконалення митного реєстру об'єктів ПІВ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://apitu.files.wordpress.com/2019/12/06_12_19_d0bcd0b8d182d0bdd0b8d0b9-d180d0b5d194d181d182d180-648.pdf

4. Митний кодекс України. ЗУ від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості ВРУ від 09.11.2012 – 2012 р., / № 44-45; № 46-47; № 48 / стор. 1858, ст. 552.

5. Державна митна служба України. Статистика та реєстри [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://customs.gov.ua/statistika-ta-reiestri>

6. ЗУ Про доступ до публічної інформації від 13.01.2011р. № 2939-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 32, ст. 314.

7. Відкриті дані. Перелік ОПІВ, включених до митного реєстру [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/datasets.php?d=DFS20160211113745>

Годлевська Д.О.

студент;

Леонова Н.В.

кандидат філологічних наук,

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Важко уявити сучасний світ без активного використання інтелектуальної діяльності людства. Під терміном інтелектуальної власності Конституція України об'єднує права на результати різних видів мистецтва, при цьому гарантуючи охорону прав на результати літературного, наукового, технічного, художнього, та інших видів мистецтва. Результати інтелектуальної діяльності, в тому числі і засоби індивідуалізації юридичних осіб, набувають все більше значення в економічному обороті, саме тому розвиток суспільства потребує грамотного та ефективного регулювання прав на такі об'єкти.

Проблема боротьби зі злочинністю у сфері інтелектуальної власності та академічної доброчесності є важливою та несе комплексний характер оскільки саме від її рішення залежить збереження та примноження інтелектуального потенціалу та культурної спадщини держави.

Протягом останнього десятиріччя найбільш вираженою є проблема захисту авторських прав в мережі Інтернет. Це зумовлено простотою пошуку, розміщення, використання та поширення інформації. Через відсутність обов'язкової авторизації користуватися електронними ресурсами має право необмежене коло осіб. Інформація та об'єкти права інтелектуальної власності, що знаходяться у відкритому доступі, використовуються зазвичай без згоди та поза межами обізнаності автора, тим самим порушуючи авторські права і права автора на винагороду за інтелектуальний труд. Отже, при однозначній привабливості саме мережа Інтернет є місцем, де майже неможливо зупинити та проконтролювати порушення авторських прав.

Ю.С. Атаманова визначає, що досягнення певної формальної та змістовної єдності веб-сайтом здійснюється за допомогою трьох основних складових, а саме: (1) програмним та апаратним засобам; (2) адресі у мережі Інтернет або доменному імені; (3) інформаційному наповненню, яке охоплює текстову, графічну, аудіовізуальну інформацію. Кожна з цих складових також розглядається як окремий об'єкт інтелектуальної власності, та власниками прав на цю інформацію можуть бути різні люди. У той же час сам веб-сайт пропонується визнавати складним об'єктом, який становить собою поєднання різних об'єктів інтелектуальної власності, кожний з яких може мати самостійну правову охорону [1, с. 8].

І.М. Рассолов, розглядає сайт як базу даних, що являє собою комплекс гіпертекстових документів, стверджує що копіювання, розповсюдження та інше використання матеріалів з сайту є порушенням майнових прав автора сайту. У випадку перевидання частини сайту, що є самостійним твором, що охороняється авторським правом, та подальшого використання копії є порушенням прав як сайту, так і власника статті [2, с. 152].

Отже, метою цієї статті є аналіз розроблених світовою практикою заходів для захисту авторських прав та шляхи їх впровадження серед українських користувачів.

На сьогоднішній день до найбільш поширених механізмів захисту прав інтелектуальної власності в Інтернеті належать: самозахист прав та захист прав у судовому та адміністративно-правовому порядку. Але на практиці отримання захисту прав інтелектуальної власності, порушених у мережі Інтернет, з'являються така проблема, як відсутність належного законодавчого регулювання відносин. Також доступність інтернету з

будь-якого місця тягне за собою складність визначення порушника, що дійсно вчинив порушення та неможливість знаходження належних доказів для доведення вини. Слід відзначити, що вітчизняне законодавство не визначає особливостей регулювання та захисту авторських прав у мережі Інтернет, факт чого стає підставою для поширення норм ст. 50 Закону України (далі – ЗУ) «Про авторське право і суміжні права» щодо встановлення тих дій, які визнаються порушенням авторського права та суміжних прав [3].

М.В. Гура вважає необхідним посилити охорону авторських прав в Інтернеті, перш за все, за допомогою визначення правового режиму Інтернет-сайтів у Цивільному кодексі України. Також, на його думку, потребують перегляду та вдосконалення особливості правового захисту та способи стягнення матеріальної компенсації за порушення академічної доброчесності.

Цікавим також є підхід до прав інтелектуальної власності. Нинішній стан правової культури в суспільстві чітко окреслює межі антиплагіату. З однієї сторони забороняється розміщення матеріалу на сайтах без згоди автора або без зазначення його імені, але з іншої сторони, у більшості випадків відповідальність за плагіат несе не людина, що порушила права, а саме веб-сайт чи власник цього сайту. У п. 12 Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи» № 1 від 27.02.2009 р., зазначено, що саме власник сайту буде відповідачем за плагіат, коли автор інформації що була поширена невідомий або інформація є анонімною, а доступ до сайту, в свою чергу, є вільним.

Достеменно позицію зайняли й російські суди, яка відбилася у Постанові Пленуму Верховного Суду РФ від 19.06.2006 р. № 15 «Про певні питання, що виникли в судах при розгляді цивільних справ, пов'язаних із застосуванням законодавства про авторські і суміжні права». Пункт 25 цієї Постанови відносить до осіб, що потенційно можуть порушувати авторські або суміжні права у телекомунікаційних мережах, в тому числі в Інтернеті, й власників сайту, на якому нелегально розміщені твори або було порушення суміжних прав [2, с. 152–153]. Отже, встановлення винних дій щодо власника веб-сайту дозволяє стверджувати, що основна вимога до нього полягає у видаленні інформації, що порушує авторські права. І лише у випадку його освіченості у вчиненні такого порушення та не прийнятті жодних заходів

для припинення такого порушення, можна ставити питання про відшкодування в сторону автора [4].

Другий рівень механізму захисту авторських прав, порушених у мережі Інтернет, стосується відповідальності провайдера. Слід зазначити, що у міжнародній практиці сформувалися два основних підходи до відповідальності цих суб'єктів: горизонтальний та альтернативний. За «горизонтальним підходом» ISP-провайдери несуть відповідальність тільки в тому випадку, якщо є технічна можливість запобігти передачі матеріалу, що порушує права власності третіх осіб, а також провайдер сам усвідомлює про існування такого матеріалу. Відповідно до «альтернативного підходу» відбувається видалення веб-сайту, зміст якого порушує виключні права інтелектуальної власності третіх осіб, або блокування доступу до сайту. Такі підходи функціонують у системі Google, але більшість українських користувачів навіть не здогадуються про це.

Наприкінці минулого року Державною службою інтелектуальної власності України (далі – Служба) було доопрацьовано та подано на громадське обговорення проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо захисту авторського права і суміжних прав у мережі Інтернет» (далі – проект Закону). Головною ідеєю було надання права сервісній службі здійснювати блокування сайту на підставі звернення особи, яка вважає, що даний сайт або інформація розміщена на ньому порушує її авторські права. Багато зауважень з боку учасників інтернет-відносин викликала така пропозиція в Україні. Ідея щодо покращення захисту інтелектуальних прав в Україні не прижилась, а активні користувачі мережі Інтернет порахували цей метод упередженням та невідповідним чинному законодавству України [5].

Пропозиція посилення контролю на функціонування веб-сайтів та відповідальності за порушення авторських прав на викладених матеріалах у вітчизняній медіа-спільноті викликали активний супротив. Звичайно, запропонований у проекті Закону правовий механізм захисту порушених в Інтернеті авторських та суміжних прав потребує допрацювання, але зовсім відмовившись від рішучих дій неможливо зупинити та належним чином покарати порушення авторських прав.

Список використаних джерел:

1. Захист прав інтелектуальної власності у мережі Інтернет: світовий досвід та вітчизняні перспективи / Ю.С. Атаманова // Право та інновації. – 2014. – № 3. – С. 7–14.
2. Рассолов И.М. Право и Интернет: теоретические проблемы / И.М. Рассолов. – 2-е изд. – Норма, 2009. – 210 с.
3. Про авторське право і суміжні права / Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-ХІІ // Відом. Верхов. Ради України. – 1994. – № 13. – Ст. 64.
4. Кондрашов М. Защита интеллектуальной собственности при использовании файлообменных сетей / М. Кондрашов // Хоз-во и право. – 2010. – № 9. – С. 49–56.
5. Лист № 191 від 30.12.2013 р. Держпідприємництва України щодо проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо захисту авторського права і суміжних прав у мережі Інтернет» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.inau.org.ua/20.1573.0.0.1.0.phtml>